

CHARTA

českého skautingu na počátku 21. století

Je český skauting starý nebo mladý? Když je člověku dvacet, rozpíná křídla své budoucnosti a cítí, co vše ještě může a chce dokázat. Má málo zkušeností, ale hodně sil a hlavně touhu letět dál a výš. Když je člověku devadesát, jeho dílo je téměř hotové a stává se odkazem pro příští generacím. Českému skautingu již devadesát bylo. Je tedy starý nebo mladý? Záleží na nás. Můžeme si vybrat jen minulost a být jen staří, nebo jen budoucnost a být jen mladí. Ale máme i jedinečnou možnost přijmout obojí a být staří svou zkušeností a oprávněnou hrdostí na to, co už jsme dokázali, a mladí rozepjatými křídly a touhou letět dál a výš.

Naše zkušenost je v mnoha ohledech jedinečná. Český skauting je vyvzdorovaný a vykoupený. Odvaha, úsilí i důvtip, s jakým čeští skauti přetrvávali léta krajní nepřízně, vytvořily pevný základ, o který se dnes můžeme opírat při překonávání problémů a překážek. A chceme-li zůstat minulosti věrni, musíme rozepnout křídla a letět.

Skauting je myšlenkou

živoucí a burčující. Nenechává lidi tam, kde jsou, ale vede je dál a výš, protože je promyšleným systémem výchovy a sebevýchovy.

Díky němu vyrůstají z dětí lidé, kteří se stávají pilíři občanské společnosti, jsou ochotní a schopní utvářet svět kolem sebe k lepšímu.

- Lidé charakterní a zodpovědní, kteří věří, že život je příležitost ke službě.
- Lidé otevření budoucnosti a schopní na sobě stále pracovat.
- Lidé činorodí a rozhodní, nenechající se vláčet okolnostmi, ale aktivně utvářející svůj život.
- Lidé praktičtí a tvořiví, kteří umějí najít řešení a dotáhnout je do konce.
- Lidé samostatní, schopní postarat se o své potřeby a zároveň otevření spolupráci s druhými.
- Lidé plně zapojení do života v různých společenstvích, snažící se o dlouhodobé rozvíjení vztahů, vytváření pevných vazeb a sítí vzájemné podpory.
- Lidé, kterým nechybí sebedůvěra a radost.
- Lidé, kteří uznávají duchovní hodnoty přesahující materiální svět a dávající životu smysl a směr.

K výchově takových lidí musí směřovat naše výchovné prostředky. Právě takoví lidé jsou nadějí lidského společenství bez ohledu na hranice států a rozdíly kultur. Jejich činnost ve prospěch okolního světa je tím, co dává myšlence skautingu smysl – ať už na prahu dospělosti ze skautské organizace odejdou nebo ne.

Junák je organizací,

která dává skautskému hnutí řád i prostor nezbytný pro co nejlepší využití společných sil. Junák proto musí být:

- Pevně zakotven v poslání, principech a metodě, které za bezmála jedno století osvědčily svoje kvality a jsou vyjádřeny jak v ústavách světových skautských hnutí, tak ve Stanovách Junáka.

- Otevřený všemu, co dobře slouží k naplnění poslání a je v souladu s principy a metodou skautingu.
- Současný, posuzující výchovné prostředky nikoliv podle toho, jak sloužily včera, ale jak slouží dnes a jak mohou sloužit zítra.
- Pestrý a rozmanitý, respektující různost cest vedoucích ke společnému cíli a v jinakosti nevidět nebezpečí, ale obohacení.
- Přitažlivý pro mladé lidi a uznávající, že skauting patří především jim, má naplňovat jejich potřeby a touhy.
- Uznávaný společností pro své kvality a výsledky výchovné práce, které dokáže sdělovat srozumitelným a přesvědčivým způsobem.
- Silný svými možnostmi i rostoucím počtem členů, který je odrazem dlouhodobé kvality programu, nikoliv laciné nabídky.

Patnáct let po své obnově je Junák – svaz skautů a skautek ČR živou a silnou organizací, ale přesto čelíme několika výrazným problémům. Ještě šest let zbývá do chvíle, kdy se začne počítat druhé století našeho trvání.

Chceme, aby Junák byl organizací s pevnými hodnotovými základy na straně jedné, a s moderními, přitažlivými formami a prostředky na straně druhé.

Chceme, aby rodiče vnímali Junáka jako kompetentní organizaci s jasným výchovným posláním, která jim nabízí pomoc při výchově jejich dětí a zábavným způsobem připravuje mladé lidi na smysluplné prosazení ve společnosti.

Chceme, aby děti viděly skauting jako místo, kde budou přijaty skupinou svých vrstevníků, kde najdou opravdové kamarády, a skauting se pro ně stal přitažlivým dobrodružstvím se špetkou tajemství a výlučnosti, do něhož se budou chtít zapojit i ho samy aktivně utvářet.

Pokud nám skutečně jde o skauting pro dnešní svět, je třeba:

- 1) Začít se podstatně více zajímat o problémy společnosti, v níž žijeme, i světa kolem nás a méně o své problémy vnitřní.
- 2) S důvěrou se opřít o to, co máme společné: poslání, principy a metodu skautingu.
- 3) Podporovat oddíly a střediska s kvalitním programem a aktivní komunikací s veřejností, aby byly inspirací a oporou ostatním.
- 4) Přijmout skutečnost, že skauting není jedinou z dobrých cest výchovy, a zároveň se smířit s tím, že se pohybujeme v prostředí, v němž musíme být schopni konkurence ve všem, kde je to třeba.
- 5) Sdílet radost z dobře vykonané práce, ze společenství, z přátelství, z naplňování myšlenky, která za to stojí.

Konkrétně to znamená:

- 6) Inovovat skautský výchovný program (např. stezka, odborky, výchovné projekty) a hledat prostředky a postupy, které osloví dnešní děti a mládež. Předávané znalosti a dovednosti posuzovat podle jejich užitečnosti pro svět v jednadvacátém století; odlišit pevné základy od zastaralých prostředků.
- 7) Přizpůsobit skautské vzdělávání inovovanému skautskému programu.
- 8) Cíleně oslovovat ty mladé lidi, které zatím oslovit neumíme. Snažit se skauting nabídnout všem, pro něž může být zajímavý.

Těchto osm bodů je východiskem pro činnost Junáka ve zbývajících šesti letech prvního století českého skautingu, chceme-li naplnit naše motto „...skauting pro život“.